

Posudek na disertační práci
**„Přístupy aktérů a jejich zapojení v procesu strategického řízení
k udržitelnému rozvoji v EU. Role institucí při tvorbě obnovené strategie
udržitelného rozvoje (2006)“**

Autorka: PhDr. Lenka Škrábalová
Školitelka: prof. PhDr. Lenka Rovná, CSc.

Autorka si volbou tématu disertační práce - zapojení institucí EU do procesu tvorby obnovené Strategie udržitelného rozvoje EU – zvolila zásadní téma. Strategie udržitelného rozvoje je sama o sobě svým obsahem klíčovým tématem budoucnosti naší společnosti. Proces tvorby, vyjednávání a implementace strategie v institucionálním rámci EU dostává téma do pragmatictější roviny pokroku, který jsme v dané oblasti schopni reálně dosáhnout. Autorka se tu věnuje pochopení fungování a motivaci široce chápaných institucí EU a reálným šancím na prosazení strategie. Zúžení tématu na „proces přípravy strategie udržitelného rozvoje, která je výsledkem shody zapojených aktérů“, nikoli na to, jak se posléze daří strategii implementovat a hodnocení skutečného dopadu, považuji za vhodné. Zúžení umožňuje soustředit se na úlohu jednotlivých aktérů a nerozptylovat pozornost vyhodnocováním dosažitelných indikátorů pokroku, což považuji za téma samo o sobě dosti obsažné. V úvodu práce autorka výstižně charakterizuje téma v podobě výzkumných otázek, z nichž zásadní je především identifikace instituce v EU, která má největší vliv na rozhodování o strategii udržitelného rozvoje a vysvětlení příčin tohoto stavu.

Autorka správně zdůrazňuje základní problém vyjednávání v institucích EU, a to kombinaci nadnárodního přístupu, který ztělesňuje především Evropská komise, a mezivládního vyjednávání, které ovlivňuje rozhodování a stanoviska Rady EU. Na mnoha případech pak ukazuje způsob vytváření koalic, které ovlivňují výslednou formulaci strategie. Oceňuji hluboké zmapování dostupných teoretických modelů, kdy autorka bere v úvahu i principy strategického řízení známé z businessu, zejména si cením vhodné kombinace uváděných konceptů vztahujících se k teoretické ekonomii, teorii vyjednávání a teorii strategického managementu. Analogií s businessem bychom mohli najít mnoho, především v oblasti řešení problému, jak sladit v „modelu víceúrovňového vládnutí“ nadnárodní, národní/regionální a lokální cíle, proces přizpůsobování globální strategie místním podmínkám, resp. jak efektivně lokalizovat strategii. Z oblasti řízení nadnárodních společností bychom zde možná mohli získat i více poučení.

Střední část disertace v chronologickém sledu ukazuje proces objevení se tématu udržitelného rozvoje, jeho vývoj a proceduru vyjednávání o strategii udržitelného rozvoje, který probíhá současně s diskusemi a přehodnocováním Lisabonské strategie. Autorka opakovaně zdůrazňuje nutnost kombinace nadnárodního a mezivládního konceptu vyjednávání. V této souvislosti vyslovuje tři hypotézy, které ověřuje pomocí analýzy procesu vyjednávání, jeho výsledků a úlohy jednotlivých institucí. Tato pasáž je pro čtenáře sice poněkud epická, nicméně v poslední kapitole autorka vyvozuje konkrétní závěry, u kterých je zřejmé, že měla možnost být vnitřním pozorovatelem chování jednotlivých aktérů. Mimo jiné konstatuje, že problém vnitřní koordinace vyjednávacího procesu v institucích EU je způsoben nedostatkem politického řízení shora a řešení vidí ve vytvoření jasné dělící čáry mezi administrativní a politickou koordinací.

Celkově oceňuji logičnost zpracování, použití relevantních metod, rozsah a hloubku prostudované literatury i vyvození konkrétních závěrů, které na případové studii dokumentují teoretické koncepty. Práce je z tohoto pohledu využitelná především v dalším výzkumu a může být inspirací i pro praktické chování a jednání aktérů. Bohužel musím konstatovat, že technická stránka zpracování textu daleko zaostává za obsahem (toto konstatování je vlídným hodnocením).

Pro závěrečnou rozpravu navrhuji zaměřit se na tyto otázky:

- 1) Podrobněji vysvětlit příčiny nepotvrzení třetí hypotézy.
- 2) Nehrozí nebezpečí „konkurence“ Evropské komise a Rady při další aktualizaci strategie udržitelného rozvoje? Jakou roli zde hraje leadership, osobnost, která stojí v čele příslušné instituce?
- 3) Co stálo za úspěchem FoP během rakouského předsednictví a naopak zapadnutím zprávy Strausse – Kahna prezentované Evropské komisi v roce 2004?

Závěr: Disertační práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 15. ledna 2010

prof. Ing. Dana Zadražilová, CSc.
FMV, VŠE v Praze